

ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ

Кафедра психології

СИЛАБУС
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВПНПБ 2.5.2. «МОТИВАЦІЯ ПОВЕДІНКИ
ТА ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ»

ДЛЯ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ
денної та заочної форми навчання

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ПСИХОЛОГІЯ»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 05 «СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 053 «ПСИХОЛОГІЯ»

Курс	II	
Семестр	4-й	
Вид контролю	залік	
Кількість годин / кредитів	120 год. / 4 кредити	
з них:	а. ф. н.	з. ф. н.
<i>лекції</i>	34 год.	6 год.
<i>практичні</i>	26 год.	6 год.
<i>семінарські</i>	–	–
<i>індивідуальні завдання</i>	20 год.	20 год.
<i>самостійна робота</i>	40 год.	88 год.
Викладач	Нежинська Олена Олександрівна, к.пс.н., доцент	
Email:	o_nezhynska@ukr.net	
Консультації	ПН, ЧТ – 14 ⁰⁰ –16 ⁰⁰	

1. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні та практичні питання проблем мотивації поведінки та діяльності людини.

Міждисциплінарні зв'язки.

Дисципліна «Мотивація поведінки та діяльності людини» відповідно до структурно-логічної схеми дисциплін вивчається на основі знань, отриманих студентами з дисциплін «Загальна психологія», «Психологія особистості» і має теоретичне та практичне значення.

Метою вивчення дисципліни «Мотивація поведінки та діяльності людини» є набуття студентами знань про основні категорії та закономірності мотиваційної сфери особистості, особливості мотивації поведінки та діяльності людини.

Основні завдання вивчення дисципліни полягають в теоретичній та практичній підготовці студентів фаху з питань:

- природи та психологічної сутності мотивації;
- джерел мотивації пізнавальної діяльності;
- основних теоретичних напрямків психології мотивації;
- мотиваційної характеристики особистості;
- експериментальних моделей мотивації досягнення;
- вимірювання мотивів;
- діагностування мотиваційних особливостей людини;
- психологічних закономірностей формування мотиваційної сфери особистості;
- застосовування теоретичних знань з психології мотивації у прикладних галузях;
- надавання рекомендацій щодо оптимального мотивування людини.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення дисципліни студент повинен набути такі компетентності:

Загальні компетентності

Інструментальні компетентності:

- засвоїти суть предмету психологія мотивації поведінки та діяльності людини;
- знання й уміння оперувати філософськими категоріями та поняттями;
- оволодіти основними поняттями психології мотивації;
- уміння критично оцінювати і прогнозувати соціальні, економічні, політичні, екологічні, культурні та інші події й явища;
- усвідомити системоутворюючу роль мотиваційної сфери у структурі особистості;
- здатність творчо мислити, вміння доводити та відстоювати власну думку;
- усвідомлювати і розвивати власну мотиваційну сферу, її структуру, гнучкість, широту;
- розуміння необхідності та вміння вести здоровий спосіб життя, фізичне самовдосконалення, уміння дотримуватися режиму роботи і відпочинку;
- уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел;
- уміння будувати комунікаційну мережу для обміну інформацією та зворотного зв'язку, вести кореспонденцію;
- знання інформаційних потреб суспільства, інформаційно-пошукових ресурсів і стратегій у системі засобів масової комунікації;
- знання організаційно-функціональних, програмно-технологічних, лінгвістичних засобів системно-мережевої взаємодії та пошуку в документально-інформаційних системах;
- уміння з формування та розвитку інформаційно-когнітивних технологій стандартизації та систем управління якістю у сферах соціальної інформації.

Міжособистісні компетентності:

- здатність дотримуватися загальноприйнятих норм поведінки та моралі в міжособистісних відносинах;
- уміння донести до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності;
- навички та уміння формування міжособистісних стосунків у колективі при отстоюванні власної позиції під час дискусії;
- уміння працювати у команді;
- психологічно грамотно розрізняти мотиви в структурі особистості;
- визначати основні професійні мотиви особистості;

- організувати та проводити психологічні дослідження емоційно-мотиваційних явищ;
- аналізувати спонукальні фактори, що спрямовують поведінку людини;
- проводити та інтерпретувати результати психодіагностичних досліджень у галузі психології мотивації, формулювати висновки та розробляти рекомендації;
- володіти і застосовувати методи організації та проведення мотиваційних тренінгів, тренінгів емоційної грамотності;
- володіти методами психологічної корекції мотиваційної дисгармонії особистості.

Системні компетентності:

- уміння організувати власний процес виконання завдань;
- знання й уміння створювати власний імідж та вдосконалювати його складові: зовнішній вигляд, манери;
- уміння встановлювати життєві цілі, визначати їх пріоритетність, планувати власну кар'єру;
- знання й уміння забезпечувати якісне виконання завдань професійної діяльності на основі інструкцій, методичних рекомендацій, встановлення норм, нормативів, технічних умов тощо;
- здатність вносити рекомендації по введенню нових чи змін існуючих вимог до якості;
- уміння слухати та сприймати думки інших;
- розуміння й усвідомлення меж своїх знань, уміння набувати і засвоювати нові знання;
- здатність застосовувати власні знання на практиці;
- критично мислити і генерувати креативні ідеї та вирішувати важливі проблеми на інноваційній основі;
- здатність працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією, підготовці альтернативних підходів до висвітлення теми дискусії з проблем мотивації поведінки та діяльності людини;
- уміння формулювати й ініціювати нові ідеї, формулювати її мету, завдання, необхідні ресурси;
- уміння використовувати загальнонаукові та креативні методи пізнання у професійній діяльності;
- здатність провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності.

Фахові компетентності

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:

- теорії мотивації;
- потреби, мотиви, мотивації і ролі, що вони відіграють в поведінці людини;
- зв'язок мотиву із волею та цілями особистості;
- ролі знань та емоцій в мотивації людини;
- форми проявів мотивації особистості в діяльності організації;
- закономірності процесу зміни мотивації під час комунікації особистості;
- закономірності впливу мотивації на розвиток особистості;
- складові мотиваційної сфери особистості;
- способи оптимального мотивування;
- мотиваційну сферу особистості;

вміти:

- складати психологічну характеристику мотиваційної сфери;
- застосовувати методи дослідження і технології роботи з мотиваційною сферою особистості;
- враховувати мотивацію поведінки особистості в роботі конкретного колективу;
- впливати на формування конструктивної мотивації поведінки;
- використовувати знання мотивації в процесі комунікації;
- вирішувати проблеми мотивації в умовах конфлікту;
- надавати рекомендації щодо оптимального мотивування особистості.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Підготовка студентів з курсу «Мотивація поведінки та діяльності людини» потребує використання активних форм навчання, які наближують навчальний процес до реальних професійних ситуацій.

Для активізації процесу навчання студентів у ході вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби:

✓ **на лекціях** чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага студентів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються студенти до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо;

✓ **на практичних заняттях** запроваджуються різні навчальні технології: розгорнута бесіда, обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо;

✓ **самостійну роботу студента** викладач планує разом зі студентом, але виконує її студент за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача; зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

Структура навчальної дисципліни
для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Кількість годин					
	денна форма навчання					
	Усього	в тому числі				
		Лекції	Семі- нарські	Прак- тичні	СРС	Індивід. робота
	120	34	–	26	40	20
Модуль I						
Змістовий модуль 1. Поняття мотивації. Мотиваційна сфера особистості						
<i>Тема 1.</i> Поняття мотивації в психології.	10	4	–	2	4	–
<i>Тема 2.</i> Основні форми мотивів. Система стосунків людини.	16	6	–	4	6	–
<i>Тема 3.</i> Мотиваційні теорії.	14	4	–	4	6	–
<i>Тема 4.</i> Мотиваційні стратегії та спрямованість особистості.	14	4	–	4	6	–
Разом за змістовим модулем 1	54	18	–	14	22	–
Змістовий модуль 2. Розвиток та змінення смислових структур і систем						
<i>Тема 5.</i> Мотивація і пізнання.	14	4	–	4	6	–
<i>Тема 6.</i> Особливості самомотивування.	16	6	–	4	6	–
<i>Тема 7.</i> Розвиток мотивації вдосконалення особистості.	16	6	–	4	6	–
Разом за змістовим модулем 2	46	16	–	12	18	–
<i>Усього годин за модулем I</i>	<i>100</i>	<i>34</i>	<i>–</i>	<i>26</i>	<i>40</i>	<i>–</i>
Модуль II						
<i>ІНДЗ</i>	<i>20</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>20</i>
Усього годин:	120	34	–	26	40	20
<i>Підсумковий контроль – залік</i>						

***Структура навчальної дисципліни
для заочної форми навчання***

Назва змістових модулів, тем	Кількість годин					
	заочна форма навчання					
	Усього	в тому числі				
		Лекції	Семі- нарські	Прак- тичні	СРС	Індивід. робота
	120	6	–	6	88	20
Модуль I						
Змістовий модуль 1. Поняття мотивації. Мотиваційна сфера особистості						
<i>Тема 1.</i> Поняття мотивації в психології.	13	0,5	–	0,5	12	–
<i>Тема 2.</i> Основні форми мотивів. Система стосунків людини.	13	0,5	–	0,5	12	–
<i>Тема 3.</i> Мотиваційні теорії.	14	1	–	1	12	–
<i>Тема 4.</i> Мотиваційні стратегії та спрямованість особистості.	14	1	–	1	12	–
Разом за змістовим модулем 1	54	3	–	3	48	–
Змістовий модуль 2. Розвиток та змінення смислових структур і систем						
<i>Тема 5.</i> Мотивація і пізнання.	14	1	–	1	12	–
<i>Тема 6.</i> Особливості самомотивування.	16	1	–	1	14	–
<i>Тема 7.</i> Розвиток мотивації вдосконалення особистості.	16	1	–	1	14	–
Разом за змістовим модулем 2	46	3	–	3	40	–
<i>Усього годин за модулем I</i>	<i>100</i>	<i>6</i>	<i>–</i>	<i>6</i>	<i>88</i>	<i>–</i>
Модуль II						
<i>ІНДЗ</i>	<i>20</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>20</i>
Усього годин:	120	6	–	6	88	20
<i>Підсумковий контроль – залік</i>						

Методи навчання

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування; опорних сигналів; опорних конспектів);
- практичні методи (вправи; практичні завдання; спостереження).

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

4. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль і оцінювання знань, вмінь та навичок студентів здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу й складається з двох етапів: поточного та підсумкового.

Поточний контроль здійснюється в процесі вивчення дисципліни на семінарських заняттях і проводиться у терміни, які визначаються календарним планом.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу, вироблення навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

- систематичність, активність, своєчасність та результативність роботи над вивченням програмного матеріалу дисципліни, у т.ч. виконання домашніх завдань та розв'язання задач;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- виконання індивідуального завдання.

Об'єктом підсумкового контролю знань студентів у формі *заліку* є виконання усних та письмових завдань.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Підсумкова оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань студентів **денної** форми навчання складається з рейтингу навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 75 балів, і рейтингу з атестації – 25 балів. Для студентів **заочної** форми навчання відповідно – з рейтингу навчальної роботи – 50 балів, і рейтингу з атестації – 50 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти
для денної форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			ІНДЗ	25	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
7	8	8	8	8	8	8		
31			24			20		
75								

Розподіл балів, які отримують студенти
для заочної форми навчання

Поточне тестування, самостійна та контрольна робота							Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
50								

Шкала оцінювання: національна та ECTS

- 90-100 балів – **відмінно** (A, відмінно);
- 82-89 балів – **добре** (B, дуже добре);
- 75-81 балів – **добре** (C, добре);
- 68-74 балів – **задовільно** (D, задовільно);
- 61-67 балів – **задовільно** (E, достатньо);
- 35-60 балів – **незадовільно** (FX, з можливістю повторного складання);
- 1-34 балів – **незадовільно** (F, з обов'язковим повторним курсом).

Критерії оцінювання

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в робочій навчальній програмі дисципліни. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті.

Критерії оцінювання:

«ВІДМІННО» (А, 90-100 балів) – студент дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% питань, рішення задач та виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформлює завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність і творчість у виконанні групових завдань;

«ДОБРЕ» (В, 82-89 балів, дуже добре; С, 75-81 балів, добре) – студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді не менш ніж на 75% питань, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні групових завдань;

«ЗАДОВІЛЬНО» (D, 68-74 балів, задовільно; E, 61-67 балів, достатньо) – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 61% питань, або на всі питання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача; при цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність, участь у виконанні групових завдань;

«НЕЗАДОВІЛЬНО» (FX, 35-60 балів, незадовільно з можливістю повторного складання; F, 1-34 бали з обов'язковим повторним курсом) – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі питання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект лекцій, індиферентно або негативно проявляє себе у виконанні групових завдань, загалом має поверхневе уявлення про основний навчальний матеріал, не може ним оперувати.

5. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Політика курсу полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

1. Науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники закладу вищої освіти зобов'язані:

- 1) забезпечувати високий науково-теоретичний і методичний рівень викладання;
- 2) дотримуватись норм педагогічної етики, моралі, поважати людську гідність майбутніх спеціалістів;
- 3) залучати здобувачів освіти до наукової діяльності;
- 4) дотримуватися в освітньому процесі академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами вищої освіти;
- 5) розвивати в осіб, які навчаються в Інституті, самостійність, ініціативу, творчі здібності;
- 6) дотримуватися законів України, статуту та Етичного Кодексу ІПК ДСЗУ, інших нормативно-правових актів.

2. Здобувачі вищої освіти, зобов'язані:

- 1) дотримуватися вимог законодавства, Статуту та правил внутрішнього розпорядку Інституту;
- 2) виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями;
- 3) виконувати вимоги освітньої програми та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання:
 - не пропускати заняття без поважної причини та не запізнюватися;
 - брати активну участь в освітньому процесі, вести конспекти лекцій, практичних занять, готувати теоретичний та практичний матеріал, виконувати передбачені курсом вправи, вирішувати задачі та тестові завдання;
 - здійснювати самостійну підготовку до занять згідно до затвердженого плану;
 - відпрацьовувати пропущені заняття (лекції, практичні, семінарські) у вигляді рефератів, презентацій, розрахунків згідно з темою заняття під час консультацій викладача за розкладом кафедри не пізніше завершення семестру;
 - складати згідно з графіком поточний модульний контроль (ІНДЗ, контрольна робота) з дисципліни;

4) дотримуватись академічної доброчесності:

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилатись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із Інституту.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы. Е.П. Ильин. СПб., 2011. 512 с.
2. Кокурина И.Г. Методика изучения трудовой мотивации. И.Г. Кокурина. МГУ, 1990. 56 с.
3. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность. М.: Политиздат, 1977. 304 с.
4. Леонтьев Д.А. Методика изучения ценностных ориентаций / Д.А. Леонтьев. М., 1992. 17 с.
5. Леонтьев А.Н. Потребности, мотивы и эмоции. Психология мотивации и эмоций / под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, М.В. Фаликман. М.: ЧеРо, 2002. С. 57-65.
6. Лукашевич Н.П. Теория и практика самоменеджмента / Н.П. Лукашевич. К., 1999. 360 с.
7. Маслоу А. Мотивация и личность / А. Маслоу. СПб., Питер. 3-е изд. 2013. 352 с.
8. Семиченко В.А. Проблемы мотивации поведения и деятельности человека. Модульный курс психологии. Модуль «Направленность». (Лекции, практические занятия, задания для самостоятельной работы) / В.А. Семиченко. К.: Миллениум, 2004. 521 с.
9. Семиченко В.А. Психологія особистості / В.А. Семиченко. К.: Видавець Ешке О.М., 2001. 427 с.
10. Сидоренко Е. Мотивационный тренинг / Е. Сидоренко. СПб., 2000. 234 с.